NYELV ÁLTAL A VILÁG

BESZÉLGETŐTÁRS: BALOG JÓZSEF

Baka István Szekszárdon született, 1948-ban. 1967 és 1972 között magyar–orosz szakon elvégezte az egyetemet Szegeden. Két évre hazatért, 1974-től következett újra Szeged és a Kincskereső *szerkesztősége, aminek tizenkilenc évig volt munkatársa. A* Magdolna-zápor – *első kötete – 1975-ben jelent meg, és még négy verseskönyv követte.* Tűzbe vetett evangélium *(1981),* Döbling *(1985),* Égtájak célkeresztjén *(válogatás, 1990),* Farkasok órája *(1992).*
     A Szekszárdi mise – *az első prózakötet – 1984-ben,* A kisfiú és a vámpírok *négy évvel később, a* Beavatások *(válogatás) pedig 1991-ben látott napvilágot. Legújabb verseskönyve a* Jelenkor Kiadó*nál vár megjelenésre,* Sztyepan Pehotnij testamentuma *címmel.*
     Ezek volnának a tények. Húsz esztendő írott tényeiről beszélgettünk február elején. Beszélgettünk, és így – Baka szerint – eltűntek a hosszú körmondatai. Valóban. De azért tőmondatokban is átbeszéltük magunkat.

     – *El tudod képzelni, hogy Szekszárdon találkozunk? Te középiskolában tanítasz, lehet, hogy írsz is. De nem vagy szegedi költő. Baka István. A fantáziád, az érzékenységed hozott ide, hogy itt legyél író?*

     – Talán a fantáziám is, de egy pici tehetségem is lehetett az íráshoz. A legfőbb ok mégis az, hogy gyámoltalan gyerek voltam, aki nem védekezett a társai erőszakossága ellen. Egyetlen menekvésem az olvasás, a mesék világa volt. 10 éves lehettem, kalóz- meg cowboy-történeteket találtam ki, azokat meséltem a napköziben. 1956 decemberében írtam az első versemet. Nyolcévesen.

     – *Emlékszel még rá? El tudnád mondani?*

     – Nem. De a harmadik-negyedikre már emlékszem. Az ’56-os az karácsonyi vers volt. Persze, Karácsony előtt voltunk.

     – *Kit, kiket utánoztál? Petőfit biztosan.*

     – Egyik első olvasmányom volt a *János*

vitéz. Elsős koromban megtanultuk – először a nagy betűket, mert mi azzal kezdtük – az olvasást, és akkor megkaptam a *János vitéz*t Róna Emy szép illusztrációival. Anyám egyszer azzal büntetett, hogy nem engedte tovább olvasni a könyvet. Nem ment a számtanlecke.

     – *Alig akad műved – a prózára gondolok elsősorban –, amelyben ne jelennék meg szülővárosod. Mégsem azt az életet választottad, mint a halálukig helyben maradók. A kiemelkedés vágya tett idegenné, átutazóvá? Önmagad legyőzése?*

     – Én elképzeltem, hogy maradok. Meg is írtam. A *Margit* című kisregényem könyvtárosa rám hasonlít. Egy szekszárdi könyvtáros. Nem pontos azért a megfelelés, mert a prózáimban még annyi sem válik valóra a hőseim vágyaiból, mint amennyi az én életemben megtörtént. De a *Szekszárdi mise* Séner Jánosa is engem idéz. Séner János, akiből nem lett Liszt Ferenc. Amikor írtam, valóban azt hittem, ez a sors vár. Hiába jelent meg könyvem, dolgoztam a *Kincskereső*ben, azt éreztem, én csak egy Séner János vagyok. Aki maximum egy városi dalárdát szervezhet. Aztán ezt kiírtam magamból. Nem a versekben. A versekben az ember kicsikét megemeli önmagát. A próza viszont „leszállít”. Talán ezért is nem írok mostanában prózát. Az elnyomottságokat, a kisebbrendűségi érzéseimet megírtam. Minden prózám ilyen. Szekszárdról is azért szól, mert elképzeltem, hogy egyetem után visszamegyek, és ott is maradok. Maradhattam volna, az is lehetnék ott, ami ma vagyok. De ha úgy megyek vissza, hogy nem tudok megírni egy tisztességes verset, vagy nem tudok fordítani, hanem csak tanítani, akkor valóban a *Margit* könyvtárosaként élek ma is. Esetleg dalárda-karnagyként. Aki végül minden kapcsolatot megszakít a külvilággal, mert képtelen abba beilleszkedni.

     – *Nem lettél Séner, de talán Liszt Ferenc sem lehetsz. Hiszen az nem döntés vagy vállalás kérdése. Talán éppen a két figura között létezel. A zseni-hírnév, a vátesz-szerep elkerült, mégis több vagy egy tisztes versiparosnál.*

     – Nem is akartam vátesz lenni. Idegenkedtem azoktól a barátaimtól, kortársaimtól, akik mindenáron a sikerre törekedtek. Nem ez volt a fontos. Inkább az, hogy valamit létrehozzak. Nem önmagamból – az ember nem önmagát valósítja meg, ez hülyeség –, azt inkább, amit a világból át tud venni. Amit meg tud csinálni. De mesterembernek sem érzem magam, aki

megtanulta a formákat, és azokat alkalmazza. Úgy érzem, művész vagyok. Talán több eredetiség van bennem, mint sok váteszben. Mindig azon igyekeztem, hogy szép verseket írjak. Jó verseket. Néha politikai szerepük is lett ezeknek – ezen mindig én csodálkozom a legjobban. Néha betiltottak, aztán felkaptak, plagizáltak is, hogy aztán évekre elfelejtsenek. Meg sem érintett. Világi karrierre nem törekedtem. Szerzetesire inkább.

     – *Hitbéli meggyőződésből? Vagy a már említett bezárkózás igénye is kísértett azért? A puritán életvezetésért? Miféle szerzetes vagy te?*

     – Hát, nem lettem szerzetes, mert hívő sem vagyok. Istenben, vallásban nem hiszek. „Egyházi” előmenetelt sem mondhatok, mert ott püspök is lehet az ember – fölteheti a bíbort –, és még pápának is megválaszthatják. Egy magányos cellára vágytam mindig. Ahol lefordíthatom a Bibliát. Ahol az írásom újraértelmez néhány dolgot a világból. Cellára vágytam, aminek ablakából azért látom a világot. De nem akartam odakinn mozogni. Sem bíborban, sem lovagi páncélban. Csak együttlétet akartam a transzcendenciával, ami független minden vallásos hittől.

     – *Isten a verseidben részvétlen, tehetetlen, talán még gonosz ura is a világnak. De meddig tarthatod életben a vágyadat a megvilágosító, a kegyelmes Isten részvétele nélkül? Vagy talán az igazi gonoszt várod, a sötétség urát, a Sátánt? Telihold van – mondtad, amikor beszélgetni kezdtünk. Most indulnak a farkasemberek, most nyílnak föl a fekete sírok.*

     – Én ezt nem szoktam tudatosan végiggondolni. Tudatos akkor vagyok, amikor egy vers megvan és el kell rendezni. Ott már a mesterség törvényei szerint járok el. Ha ez nincs az ember véreben, nem érdemes vacakolni. Mint minden ember, tele vagyok szorongással. Én is várok egy transzcendens élményre, de még sohasem éltem át. *Illetve csak akkor, amikor ezt a nyelv adta nekem.* Az, amit olvastam vagy írtam.

     Számomra a gonosz Isten maga a Sátán. Ő a világban munkáló transzcendencia. Csak így tudom mondani. A világ közönye. Hívhatom Istennek is – úgysem vagyok hívő. Ezzel áll szemben a nyelv, amit használunk, és én is használok. A nyelv törvényei, a nyelv szépsége. Amivel világot lehet teremteni. És ha ez ennek a világnak a közönyét, gonoszságát,

értelmetlenségét tükrözi is, akkor is szép a világ! Ezért is ragaszkodom a kötött formákhoz. Nem a rímhez, a ritmushoz, hanem a megformáltsághoz. Azzal, ha formát alkalmazunk, szintén világot teremthetünk. Ahogy más ember az Isten-magyarázatokkal értelmet lel maga körül, úgy én a nyelv által ismerem föl a világ értelmét. Amit ebből elfogadok, azt meg is tudom mutatni. *Nekem a metafora maga a világ.* Olyan, mint egy mag, amit elvetünk. Aztán fa lesz belőle, vagy búzakalász. Aztán pedig vers. Számomra a szép vers – nem az enyém, a másoké, nagyobbaké is – olyan, mint egy fa. Mint egy táj. Nem szeretek verset elemezni, és ezért nem szeretek. *Az számomra létezik!* Legalább annyira létező dolog, mint amit naponta átélek.

     – *Első verseidben a metaforák mögött bújtattad saját személyedet. Aztán a magyar történelem-irodalom-művészet mitikus figuráit vonultattad föl – talán önarcképek helyett is, Széchenyi, Vörösmarty, József Attila, Liszt, Zrínyi. Utolsó munkáid pedig vállaltan is szerepverseket tartalmaznak. Sztyepan Pehotnij nem létező orosz költő nem létező orosz verseit fordítod. Ez a saját költészeted játékos „átirata”. És megjelentek a „cselekményes”, dramatikus metaforák is – gondolok itt az antik mitológiákból kölcsönzött történetekre és szereplőkre.*

     – Ha el is fogadom az analízisedet, az akkor is inkább az ösztöneimre érvényes, és nem a tudatomra. Műveltnek is gondolhatnak, pedig felületesek az ismereteim. A figurákat persze én választom, de a Zrínyi-versem titokban szerelmes vers. Az igaz, hogy szerepverseim voltak mindig a legőszintébb műveim. De nem magam, hanem a szereplő fontossága, érdekessége miatt. Én középszerű ember vagyok. Semmivel sem különb másoknál. Nem okosabb – talán tehetségesebb a szakmámban, de nem okosabb – és jóval elhagyatottabb is. Ezt az életem körülményei is bizonyítják. Kiemelkedni csak a költői mesterség elsajátításával tudtam ebből. Nagyon nehezen írtam eleinte. Egyetemista korom végére – tehát öt év után – a füzetemben tizennégy vers volt. Kamaszkoromban két hét alatt megírtam ennyit. Később ez ennyire csökkent. Így is maradt nagyon sokáig. De a világszemléletem tizenhét éves koromtól alig változott. *A világ: látvány. Azt kell megfejteni.* De ezt még az első kötetemben sem tudtam megcsinálni. Hiába volt indokolatlanul nagy sikere, és hiába támadták rosszindulatú kritikusok. Nagyobb veszélyt láttak benne, mint ami benne volt. Nem volt sem annyira újbaloldali – mert onnan indultam, ahogy az egész nemzedékem is –, sem annyira nemzeti, mint gondolták. Számomra mindkettő

inkább *téma* volt. Hogy megteremtsem a gyökereimet. Az egész nemzedéknek hiányoztak a gyökerei. A történelmen kívül éltem, ’56-ban még gyerekek voltunk. Az ismerőseim családjai beilleszkedtek a Kádár-rendszerbe, amit én – tizennyolc éves koromban – abszolút jónak is tartottam. Amikor rosszul kezdtem magam érezni, az is csak azért volt, mert nem saját eszméit valósította meg. Egy picit talán még ma is az emberarcú szocializmus híve vagyok. Amit húszéves koromban a csehek hirdettek. Egész eszmélésemet annak a mozgalomnak a bukása indította el. Ebben sem vagyok egyedül. De nem rögtön, akkor – ’68-ban – még észre sem vettük. Egy-két év kellett még hozzá. Nekem a sok szovjetunióbeli út. Ott már láttam, az egész nincs rendben. Az első „nemzeti” versemet is Leningrádban írtam. Ez volt a *Vörösmarty.*

     – *Belső igényből születtek ezek a versek. Bár a te kiábrándulásodat „külső” utakhoz kötöd, a Szovjetunió „látványához”. De erről sem írtál szamizdatokban, pedig volt mintád. Kint szamizdatban olvastál először Mandelstamot, Brodszkijt.*

     – Én úgy jöttem haza ’72-ben, hogy most mindent mélyen el kell temetnem. El is temettem magamban mindent. Tíz évre. Talán többre is. 91-ben írtam az első Pehotnij-versemet. Akkor bukkantak föl újra a majd húszéves emlékeim.

     – *Ennyi időre volt szükséged, hogy megszülessen ez a pszeudo-alteregód?*

     – Igen, de a tíz évvel későbbi önmagamként is benne vagyok, hiszen többször jártam ott, és semmi sem változott. Csak ’89-től. Addig szinte ugyanaz volt minden. A holdjáró is, amit a gyerekemnek vettem. A levegőben azonban érződött, hogy itt a végromlás. Megírhattam volna ezt is sokkal régebben. De akkoriban veszélyesebb, ezért vonzóbb volt Petőfi nevét egy vers fölé írni. Vagy Vörösmartyét. De nem is végezte el bennem a munkát mindaz, amit átéltem. Azt a kevés prózát, amit írtam, azt is harmincon túl kezdtem el. A kamaszkorom érett be addigra. Addig szégyelltem, nem is mertem gondolni rá. Kétségbeesett is voltam, elkezdtem írni. Tíz évig tartott, most már nincs rá szükségem.

     – *Versélményeidet tájként fogalmaztad meg. Egy táj fölfedezésének gyönyöreként. Mégsincs tájköltészeted.*

     – Pedig az egész az! Első látásra.

     – *Mégsem a hullámzó dombokat írod, a szőlőhegyeket, Pannóniát…*

     – …pedig ez az a vidék. Igaz, nem a dombok, hanem a Duna-part. Szekszárdon véget érnek a dombok, verseimben pedig megjelennek a vadvizek, kis tavak. A régi kubikusgödrök ezek, ahová a barátaimmal kikerékpároztam naponta. Meg a Duna-holtág. A dombokra fölnéz az ember. Csodálatos, hogy ott állnak a háttérben. Nekem ez hiányzott a legjobban, amikor eljöttem. Ma is ez hiányzik.

     – *Ezért oly üresek a te tájaid? Alkonyaival, éjszakáival, a vérvörösen és fenyegetően hasadó virradatokkal, ezért félelmetes a te vidéked?*

     – Igen, de ahogy öregszem, újra megjelennek a dombok, újra megteremtem gyerekkorom kulisszáit. Aztán van ennek egy prózai oka is. Rengeteget autóstoppoltam Szegedről Szekszárdra és vissza. Ezen a borzasztó, sivár alföldi vidéken, Szeged és Baja között. Volt, hogy hajnalban indultam, és rám alkonyult. Kilométereket gyalogoltam a hófúvásban.

     – *Nem láttad Petőfi Alföldjét, nem járta át a lelkedet a szabadság mámora?*

     – Egyáltalán nem. És haza sem találtam innen. Ma már tudom, mit jelent szőlősgazdagént üldögélni a présház előtt. Nézni a völgyeket. A Dunát, ha szép az idő. Szekszárd a középkorban még Duna-parti város volt. Azt is tudom ma már, mit jelent ebben a mi nagy alföldi ürességünkben élni. Nagyon nagy élményem volt – Vásárhelyen voltam katona – a gyakorlótér hatalmas pusztasága. Ez tényleg a szabadságot jelentette. Kimentünk a *négyesre* – sárban, hóban, minden időben –, és akkor kinyílt előttem a táj. Talán ezért szeretem ma is jobban Vásárhelyt – ezt az amúgy jelentéktelen kisvárost –, mint Szegedet. Még Petőfi tájköltészetét is megszerettem, amit addig nem értettem. Az Alföld tehát akkor lett élményemmé, amikor átéltem ifjúkorom legfontosabb eseményeit. Barátságokat, szerelmeket.

     – *Keserű szerelmet írsz a verseidben. Beteljesületlen szerelmeket. Epekedsz, kinyújtod a kezed szerelmeidért,*

asszonyaidért, és mégsem éred el őket. Mintha szellemeket idéznél.

     – Hát, erről nem beszél a férfiember.

     – *De hiszen jelek ők, enigmák!*

     – Jó, a nagy kamaszkori szerelmem mindegyik alakomban ott van. És fordítva is. Akiket azóta szerettem, mind ott vannak kamaszkorom vágyott lényében. Ez az élményem örök, még akkor is, ha közel sem voltam annyira félszeg, mint ahogy megírom. És furcsa, de a versélményeim is kamaszkoriak, erre az időre esnek. Jeszenyin, Lorca, Rilke, József Attila szintén „szerelem" volt. A próza – Marquez, Bulgakov – nem is járt át annyira, emberi élmény maradt. Segített megismerni a világot.

     – *A zene is szerelmet ígért? Az a médium, ami segít megismerni a világot?*

     – Zongoráztam, de a szolfézst ellógtam. Nyolcadikban aztán már vizsgám sem volt. De zenét azóta hallgatok, hogy mindettől megszabadultam. Csak komolyzenét. Barátaim között ma is vannak zenészek, egy szekszárdi zongorista, vagy a szegedi zeneszerző, Huszár Lajos. Velük sokkal jobb zenéről beszélgetni, mint az író barátaimmal irodalomról. Erről nem is szeretek. Az írók nem is szoktak egymás között irodalomról beszélni. A zenészek jobban is értenek az irodalomhoz, mint én. Tájékozottabbak. Olvasnak. Az igaz, hogy én meg több zeneművet ismerek, mint Huszár Lajos. Fontos írók kimaradnak az életemből, gyengébbeket olvasok, lehet, nekem mégis érdekeset mondanak. Kimaradnak az életemből – mondjuk Chausson. Miért kellene neki minden Haydn-szimfóniát ismernie – elég, ha ötöt ismer. Én akit megszeretek, annak minden művére kíváncsi leszek. Ráadásul még azt sem tudom mondani, hogy elszúrta ezt vagy azt az akkordmenetet, vagy hogy nem dolgozott ki egy szonátatételt. A versben meg rögtön látom, hogy nem egészen jó. A zene olyan, mint a jó ital. Nem érdekel a vegyi összetétele. Ha olvasok, akkor föltűnik a rossz, és a fordításokban is látom, hogy ezt a rímpárt már én is elkoptattam. A zenében minden új; ha egyszer szép volt, hát szép! Vivaldi harmóniái is sokszor ismétlődnek – Sztravinszkij kifejezetten utálta is; minek írt meg egy koncertet ötszázszor? – kérdezte. Én mégis szeretem Vivaldit, persze a költőtársaim verseivel meg úgy vagyok sokszor – minek írják meg ötszázszor? Magammal is így vagyok. Amikor jobban megy az írás, félni kezdek, hogy ugyanazt írom. Ugyanazt-

ugyanazt még egyszer.

     – *Segít eloszlatni a félelmet, hogy oroszból is fordítasz? A nyolcvanas évek második felében nagyon sokat dolgoztál – a már felsorolt oroszokon kívül Hodaszevicset, Szosznorát, Puskint fordítottál. Áthajlott az ő irodalmuk a te magyar nyelvedbe is.*

     – Nagyon nagyot tévedtem fiatal koromban. Azt hittem, ha fordítok – elvesztem önmagam. Nem mertem fordítani. Pedig voltak évek – a hetvenes évek közepén –, amikor nagyon szegény voltam, és elkeseredett. Évi három verset ha írtam, és mégsem fordítottam. Féltem, hogy a fordítás elvon attól, hogy saját magammal foglalkozhassam. Ez nagy tévedés volt.

     – *Ki vezetett át e magad szabta határon?*

     – ’83 előtt már fordítottam Viktor Szosznorát, bemutattam a *Tiszatáj*ban. Akkor a feleségem elhozta az új könyvét, és újra megcsináltam pár versét. Annyira érdekesnek tartottam, hogy a hatására megírtam a *Helsingőr*t. Szosznorának is ajánlottam. Akkor jöttem rá, hogy a fordítás nem megszűntet, hanem megsokszoroz engem.

     – *A Yorick-versek nyitányának is tekinthetjük a* Helsingőr*t.*

     – Igen – bár a Yorickot csak a 90-es években tudtam megírni, arról az évről szól –, de a fordítások után kezdtem a szójátékot is használni. Ezek nagyon nehéz versek, tele alliterációkkal – nem egy mássalhangzót kell használni, hanem az orosz nyelv torlódásai miatt sokkal többet – és szójátékokkal. Persze én ma is a metaforát tartom magasabbrendű eszköznek – a neoavantgárdot is a szójátékai miatt tartottam elfogadhatatlannak –, de aztán rájöttem, hogy ennek is lehet művészi értéke. Azt is az oroszoknál fedeztem fel, hogy a költészet: zene! A saját – szándékoltan darabos – költészetemet is átalakította ez a felfedezés. Ma már nem tartok a dallamtól. Amit addig a Nyugatosok cifraságának éreztem.

     – *Őket sem szeretted?*

     – Túl dallamosak, csengő-bongók. Bár Kosztolányit mindig szerettem, de Tóth Árpádtól idegenkedtem.

     – *Furcsa, a formák költője…*

     – De hát ez nem igaz!

     – *Nem is szereted a magyar költészet nagy fomaművészeit?*

     – Ez nem pontos. A nyelv ilyen használata taszított. Kosztolányinak is sok tiszta rímét kidobnám, mert nem ironikusan használta őket. Az más, ha tiszta rímet iróniából alkalmazzuk.

     – *És Babits?*

     – Ez megint nehéz. Borzasztóan tisztelem, de minden szekszárdiságom ellenére a szekszárdi költők nyelvét nem tudtam elfogadni. Garay is nagyon fontos a maga korában, fontos dolgokat megírt, számomra mégis sokkal idegenebb a nyelve, mint a nagyszalontai Arany Jánosé. Babits nyelvével is így voltam. Más volt a közegem, nem hatott rám. Kamaszkoromban – nagyon szégyellem – dacosan ellenálltam neki. Aztán vezekeltem is. Írtam erről egy rossz verset, amit sohasem adtam ki a kezemből.

     – *Még egy pillanatra Szekszárd, Mészöly Miklós?*

     – Későn ismertem meg. Idegenkedtem tőle, száraznak találtam. A *Saulus*t újra kellett olvasnom, hogy megfogjon. De itt segített a szekszárdi múltam. Vezetni kezdtek a szövegek – a *Térkép Aliszkáról,* a *Magyar novella* – végigvezettek a városomon… Láttam, látom a *Megbocsátás* fa-manzárdját, tudom, hol áll – de ez már azután volt, hogy én is megírtam egy nagy valllomást a városnak. A *Szekszárdi misé*t. Ami ezeknek jóval alatta van, de ugyanarra kérdez. Mi is ez a Szekszárd? Miért érdekel? Miért az enyém? Enyém? Akkor lettem szekszárdi, amikor Szegedre jöttem. ’75 után, az otthontalanságban. És persze Leningrádban. Ott is „hazataláltam”. Akkor lettem nemzeti is. Tegyük idézőjelbe? Anélkül is nagyon szép. Azok teszik idézőjelbe, akik állandóan használják. Az elveszett otthonosság, az áhított otthonosság volt, ami visszavezetett. Elkezdtem hazajárni. Ott írni. Visszaszoktam, pedig elszakadni akartam.

     – *Most mégis azt mondtad, nincs próza! Középkorú leszel, de mikor írod meg a férfikorodat? És mikor leszel öreg, mint a*

nagyszalontai Arany János, ott a Margit-szigeten?

     – Nem tudom. Haza is mentem, prózát is próbáltam, nem ment. Igaz, a betegségem miatt koncentrálni sem tudok a hosszú mondatokra, bekezdésekre. És vége a kamaszhőseimnek is. A *Thészeusz*ban ez a kamasz végre egy érett nővel találkozik, és elveszti a szüzességét… Jó, hát ez nem az életemről szól. Metafora ez is. De befejeződött, mert már nem érdekel annyira a múlt. Úgy meglódultak az idők. A versek is állandóan jönnek, tavaly tizenhét verset írtam. Persze lehet, hogy a próza visszatér még, hogy visszatérek hozzá. A tervezett kisregényem egy harminc körüli fiatalemberről szólna. Nem megy. Nem vagyok elég öreg hozzá.

     – *Majdnem 70 leszel, amikor a* most*hoz érsz.*

     – Nemigen fogom én azt megélni. De elképzelhető. Húsz év kell nekem!

     – *Miért történik veled ilyen „hosszan” az életed?*

     – Nem voltam meg önmagamnak. Ráadásul egy édent kellett visszaidéznem. A gyerekkort nem, az rossz volt. Aztán a gimnáziumban helyemre kerültem. Verset mondtam, nagyképű előadásokat tartottam az önképzőkörben, mindenki csodált. Kamaszkorában az ember egyébként is *nagyon látja a világot.* De az a látvány nem érik meg azonnal.

     – *És a betegség?*

     – Nekem kellett ez a betegség. Úgy is mint büntetés, úgy is mint megváltás. Én nagyon rosszul éltem az elmúlt években. Sokat ittam – dolgoztam is sokat –, rossz voltam a környezetemhez. Önmagamhoz is. Tavaly nyáron már el is köszöntem. Azt hittem, vége van. Aztán itt maradtam Megműtöttek, sikerült. Most próbálok jobban figyelni magam köré. Ha lenne Isten, ez volna a büntetés. De nincsen, mert a büntetés ugyan megtörtént, de a szenvedés nem ajándékozott meg azzal az élménnyel, amiről már beszéltem, amire mindig vágytam. De megszabadultam legalább a szerkesztőségi ügyektől, nem kell emelgetnem a telefont, foglalkozhatom egyetlen verssorral. Nem is magammal, hanem a világgal, amihez – akár kamasz koromban – most visszataláltam.

     – *Tizenkilenc évedet hagytad a* Kincskeresőben*, nem voltál elég önző magadhoz.*

     – Hát miből éltem volna? Most majd kapok egy kis rokkantnyugdíjat, amihez hozzákereshetek. Én az első tizenöt évet nagyon is rááldoztam a lapra. De talán már elveszett ügy a gyerekirodalom. Más világban élünk. Nincs hatása. Szolgálnom már nem lehet, és ez is szorongatott az elmúlt években.

     – *Magadat szolgálod tehát?*

– Nem tudom. Most itthon ülök. Persze, aki akar, az megtalál. Most nagyon megy a vers. De ha ez megszűnik, találok-e valamit? Nem tudom. Talán utaznom kellene megint. De akkor meg eszembe jut az a fiatalember, aki Szókratésznek panaszkodott, hogy nem okoz neki élményt az utazás. – Persze hogy nem – felelte Szókratész. – Mert mindig magaddal viszed azt, akitől szabadulni akarsz. *Önmagadat.*

(Magyar Napló, 1994. március 18.)

(A ***Baka István művei. Publicisztikák, beszélgetések*** *című kötetből)*

← Előző oldal *Következő oldal →*